

۲۰۲۱/۷/۲۹

شایستەى دارایی مانگی ئایار ۲۰۲۱ ی کۆمپانیا نەوتییەکان

ریڤکراوت روونبین بۆ شەفافیت لە پرۆسەکانی نەوت (روونبین) مانگانە بە پێی ئەو داتایانەى لە بەردەستیداى ئەو پرە پارانەى بەشیک لە کۆمپانیاکانی بەرھەم ھێنى نەوت لە حکومەتى ھەریم وەریان گرتووہ بۆ دەکاتەوہ.

لەم راپۆرتەدا کۆى ئەو پارەبەى لە پینچ کێلگە لە کۆى ۹ کێلگەى وەبەرھێنى نەوتى ھەریم کە لەلایەن ۸ کۆمپانیاوہ وەرگیراوە لە مانگی ئایاردا ۲۰۲۱ دا بریتی بووہ لە ۱۶۳ ملیۆن و ۲۷۰ ھەزار دۆلار.

شایستەکان بەم شیوہەى خواروہ وەرگیراوە:

۱- کێلگەى تاوکى (تاوکى - پيشخاپور)

ھەریەک لە کۆمپانیاکانی دی ئین ئۆى DNO نەروىجى و کۆمپانیای گەنیل ئەنێرجى تورکى لە کێلگەى تاوکى خاوەن پشکن. شایستە دارایی ئەو دوو کۆمپانیایە لە و کێلگەى بۆ مانگی ئایار بریتی بووہ لە ۸۱,۹ ملیۆن دۆلار. تەنھا پشکی کۆمپانیا نەروىجیە کە (دی ئین ئۆ) ۵۶ ملیۆن و ۹۰۰ ھەزار دۆلارە، لە و پرە ۴۲ ملیۆن دۆلار پشکی فرۆشى نەوت و شایستەى مانگی ئایارى کۆمپانیاکە بووہ. کۆى شایستەى گەنیل ئەنێرجى لە کێلگەى کە بریتی یە لە ۲۵ ملیۆن دۆلار لەم پرە ۱۳,۶ ملیۆن دۆلار شایستەى فرۆشى نەوتى ئایارى کۆمپانیاکە بووہ و وەرگیراوە، ھەرۆھەا دی ئین ئۆ پرە ۵,۶ ملیۆن دۆلارى داھاتى ۳% ی کۆى بەرھەمى کێلگەى کە و کۆمپانیای گەنیل ئەنێرجیش ۴,۵% ی کۆى داھاتى کێلگەى کە بریتی بووہ لە ۸,۳ ملیۆن دۆلار (بە پێى ریکەوتنیک لە سالی ۲۰۱۷ دا کۆمپانیاکان لەگەڵ ھەریم کردویانە، لە ناوچەى گریبەستى تاوکى لە یەکیک لە پرگەکانیا مافی ئەو دەدات بە گەنیل ئەنێرجى و دی ئین ئۆ ۷,۵% کۆى داھاتى کێلگەى کە بۆ ماوہى ۵ سال وەربرگرن [۳% بۆ دی ئین ئۆ و ۴,۵% بۆ گەنیل] لەبرى ئەو قەزانەى لای حکومەت ھەیان بووہ تا پيش ئابى ۲۰۱۷). ھەرۆھەا دی ئین ئۆ پرە ۹,۳ ملیۆن دۆلار و گەنیلپیش پرە ۳,۱ ملیۆن دۆلارى ئەو شایستەى دواخراو یان قەرزى سالی ۲۰۲۰ یان وەر گرتووہ کە ئەم دوو جۆرە شایستە ۲۶,۳ ملیۆن دۆلار دەکات. لەم مانگەدا داھاتى کۆمپانیاکان لەم کێلگەدا ۱۴% زیادى کردووہ بەراورد بە مانگی پيشوو، ئەمە پینجەم گۆژمە یە کۆمپانیاکان وەرى دەگرنەوہ. بالانسى شایستە دواخراوەکانى کۆمپانیای دی ئین ئۆ DNO لە ۲۵۹ ملیۆن دۆلاروہ کەم بووہ تەوہ بۆ ۲۱۴ ملیۆن دۆلار، ھەرۆھەا بالانسى شایستە دواکەوتووہکانى گەنیل ئەنێرجى ئیستا بریتی یە لە ۱۴۱ ملیۆن دۆلار.

كېلگەھى تاوكى (تاوكى فېشخاپور) - ئايار ۲۰۲۱			
جۆرى داھات DNO	ب/ر ملىيۇن دۆلار	جۆرى داھات گەنئىل نەنېرچى	ب/ر ملىيۇن دۆلار
شايسىتەھى فرۆشى نەوت	۴۲	شايسىتەھى فرۆشى نەوت	۱۳.۶
۳% كۆى داھاتى كېلگەھى	۵.۶	۴.۵% كۆى داھاتى كېلگەھى	۸.۳
وھەرگرتنەھى شايسىتەھى دواخراو	۹.۳	وھەرگرتنەھى شايسىتەھى دواخراو	۳.۱
كۆ	۵۶.۹	كۆ	۲۵

كۆى شايسىتەھى تاوكى برىتى بووھ لە ۸۱.۹ملىيۇن دۆلار

بە پېى مىكانىزمىك كە ھكۆمەتى ھەرىم لە مانگى ئازارەھە پەپرەھى دەكات بۆ دانەھەھى قەرى كۆمپانىياكان كاتېك نرخی نەوتى برېنت لەسەر ۵۰ دۆلارەھەبېت بۆ ھەر سەنتېكى زىادە ۲۰% بۆ ئەو شايسىتە دوا خراوانە دەبېت. پېشتر لە دوو مانگى سەرەتاي سالدائ ئەم رېژەھە ۵۰% بووھ .

تېبىنى دەكرېت لەبرى ئەھەھى شايسىتە دواخراوھەكان بەم مىكانىزمە نوپپە كەم بكات لە ھەموو كېلگەكاندا زىادى كر دووھە جگە لە كېلگەھى ئەتروش، ئەم خالھ جېى تېبىنى و سەرنجە!

كۆمپانىيا دى ئېن ئۆ DNO خاھەنى ۷۵% پشكەكانەو گەنئىل نەنېرچى Genel Energy خاھەنى ۲۵% پشكەكانە. ناوچەھى گرېبەستى تاوكى لە پارېزگاي دھۆكە و پېك دېت لە كېلگەھى تاوكى بەرھەھى رۆژانە بە تېكرا لە چارەھى دووھەھى ۲۰۲۱ دا برىتى بووھ لە ۴۷,۳۰۰ بەرمېل و بەرھەھى فېشخاپور ۶۳,۰۰۰ بەرمېل بەسەرېھەكەھە ھەردوو كېلگەھە بەرھەھەھى ۱۱۰,۳۰۰ بەرمېل نەوت. بەھۆى ئەھەھى ماھەھى سالىك زىاترەر بېرى نوئ لېنەدراوھ لەرېگەھى داخلى كرنى رۆژانە ۲۰ ملىيۇن پى سېجا گازى سروسىتېبەھەھە لە كېلگەھى فېشخاپورھەھە پارېزگارى لە كەمكردى بەرھەھى كېلگەھە كراوھ.

۲- كېلگەھى شېخان

لە كېلگەھى شېخان كۆمپانىيا (ئېم ئۆ ئېل) ى ھەنگارى و گۆلف كېستۆنى بەرىتانى پېكەھە ۳۵,۸ ملىيۇن دۆلار يان وھەرگرتوھە، لەم برە كۆمپانىيا گۆلف كېستۆنى بەرىتانى ۲۴ملىيۇن دۆلارى وھەر گرتوھە بۆ شايسىتەھى نەوتى فرۆشراوى مانگى ئايارى ۲۰۲۱ و برى ۶,۷ ملىيۇن دۆلار بۆ ئېم ئۆ ئېل MOL. ھەروھەھى برى ۵,۱ ملىيۇن دۆلار وھەكو شايسىتە دواخراواكان وھەرگىراوھ، لەم برە ۴ ملىيۇن دۆلار بۆ كۆمپانىيا گۆلف كېستۆن و برى ۱,۱ ملىيۇن دۆلار بۆ ئېم ئۆ ئېل وھەكو شايسىتەھى مانگە دوا خراوھەكان وھەر گرتوھە.

داھاتى كۆمپانىياكان لەم مانگەدا بەراورد بە مانگى پېشو ۴,۹ ملىيۇن دۆلار زىادى كر دووھە كە دەكاتە رېژەھى ۱۴%. بالانسى شايسىتە دواخراوھەكانى كۆمپانىيا گۆلف كېستۆن دابەزىوھە بۆ ۵۴,۸ ملىيۇن دۆلار بەلام بالانسى كۆمپانىيا ئېم ئۆ ئېل نەزانراوھ بۆ رېكخراوى روونبېن.

لە كانوونى دووھە دا بەرھەھى رۆژانە برىتى بووھ لە ۴۴, ۶۰۰ بەرمېل نەوت و برىارە لە لە چارەكت چوارى ۲۰۲۱ دا بەرھەھى كېلگەھە بگاتە ۵۵ ھەزار بەرمېل نەوتى رۆژانە.

كېلگەى شېخان دەكە وپتە پارېزگای دەھۆك، كۆمپانىيائى گۆلف كېستۆن ۸۰% ى پشكەكان و (ئېم ئۆ ئېل) پشكى ۲۰% ى ھەيە لە و كېلگەيەدا.

كېلگەى شېخان - ئايار ۲۰۲۱			
جۆرى داھات	گۆلف كېستۆن	بىر / مېيۆن دۆلار	جۆرى داھات MOL
شايسىتەى فرۆشى نەوت	۲۴	بىر / مېيۆن دۆلار	شايسىتەى فرۆشى نەوت
وەرگرتنەوھى شايسىتەى دواخراو	۴	بىر / مېيۆن دۆلار	وەرگرتنەوھى شايسىتەى دواخراو
كۆ	۲۸	بىر / مېيۆن دۆلار	كۆ
كۆى شايسىتەى شېخان برىتى بووھ لە ۳۵.۸مېيۆن دۆلار			

۳- كېلگەى ئەتروش

كۆى شايسىتەى كۆمپانىيا نەوتىيەكان لە كېلگەى ئەتروش لەم مانگەدا برىتى بووھ لە ۳۳،۴۷ مېيۆن دۆلار. كۆمپانىيائى شاماران كە پشكى ۲۷،۶% كېلگەكەى ھەيە يىرى ۱۲،۳۱ مېيۆن دۆلارى وەرگرتووه و كۆمپانىيائى تاقەى ئىماراتى كە خاوهنى ۴۷،۴% پشكەكانە يىرى ۲۱،۱۶ مېيۆنى وەرگرتووه. شايسىتەى فرۆشى نەوتى مانگى ئايارى كۆمپانىياكان لەم كېلگەيە برىتى بووھ لە ۳۱ مېيۆن دۆلار لەم يىرە پشكى شامارەن برىتى بووھ لە ۱۱،۴ مېيۆن دۆلار و تاقە ۱۹،۶ مېيۆن دۆلار ھەروھە يىرى ئەو شايسىتەى دواخراوانەى لەم مانگەدا وەرگىراوھتەوھ برىتى بووھ لە ۲،۴۷ مېيۆن دۆلار ، كۆمپانىيائى شاماران يىرى ۰،۹۱ مېيۆن دۆلار و تاقەش ۱،۵۶ مېيۆن دۆلارى وەرگرتووهتەوھ. لە كاتىكدا لە مانگى نېساندا يىرى ۱۰،۷۳ مېيۆن دۆلار يان وەرگرتووه. شايسىتەى فرۆشى نەوتىيەرىژەى ۱۰% زيادى كر دووه بەلام شايسىتەى دواخراوھكان بەرىژەى ۷۵% كەمى كر دووه لەم كېلگەيە. بالانسى شايسىتەى دواكەوتووهكانى كۆمپانىيائى شاماران كەمى كر دووه بۆ ۳۲،۱ مېيۆن دۆلار بەلام زانيارى لەسەر بالانسى كۆمپانىيائى تاقە لە بەردەستى روونبىن نېيە.

تېكراى بەرھەمى كېلگەكە لە كانوونى دووھمى ۲۰۲۱ دا برىتى بووھ لە ۴۷،۴۵۰ ھەزار بەرمېل. بەررتىن برىژەى بەرھەم لە ۲۰۲۰/۳/۲۷ دا بووھ كە گەشتووهتە ۵۴ ھەزار و ۵۵ بەرمېل نەوت.

كېلگەى ئەتروش - ئايار ۲۰۲۱			
جۆرى داھات / تاقە	بىر / مېيۆن دۆلار	جۆرى داھات / شاماران	بىر / مېيۆن دۆلار
شايسىتەى فرۆشى نەوت	۱۹.۶۰	شايسىتەى فرۆشى نەوت	۱۱.۴
وەرگرتنەوھى شايسىتەى دواخراوى نېسان و ئازار	۱.۵۶	وەرگرتنەوھى شايسىتەى دواخراو	۰.۹۱
كۆ	۲۱.۱۶	كۆ	۱۲.۳۱
كۆى ئەو پارەيەى لە ئەتروش وەرگىراوھ برىتى بووھ لە ۳۳.۴۷ مېيۆن دۆلار			

۴ - کێلگەمی سەرته

کێلگەمی سەرته شەشەمین مانگە شایستەیی فرۆشی نەوت و ھەردەگرتیت یەكەم جار کۆمپانیای گەنیل ئەنێرچی و شیفروۆن شایستەیی دارایی مانگی کانونی یەكەمی کێلگەمی سەرته و ھەرگرت. شایستەیی کۆمپانیاکان لەم کێلگەمی بۆ مانگی ئایار بریتی بوو لە ۸,۱ ملیۆن دۆلار. پشکی کۆمپانیای گەنیل ئەنێرچی ۳ ملیۆن دۆلار بوو و ئەو ۵,۱ ملیۆن دۆلارە دەمینیتەو پشکی کۆمپانیای شیفروۆن (پشکی شیفروۆن لەسەر بنەمای پشکی کۆمپانیاکە لە کێلگەمی ھەرگراو). ئەم کێلگەمی لە مانگی تشرینی دووھم ۲۰۲۰ بەفەرمی ۱۰,۰۰۰ بەرمیل نەوتە لەرۆژتێکدا. داھاتی کۆمپانیاکان لەم کێلگەمی بەرێژەیی ۲۷٪ بەراورد بەمانگی پێشووی زیادیکردوو.

کێلگەمی سەرته دەکەوتتە پارێزگای ھەولێرەو و کۆمپانیای شیفروۆنی ئەمەریکی پشکی ۵۰٪ و گەنیل ئەنێرچی ۳۰٪ و ھەریم ۲۰٪ ی ھەبە.

کێلگەمی سەرته - ئایار ۲۰۲۱			
جۆری داھات	شیفرۆن	بر/ ملیۆن دۆلار	جۆری داھات/ گەنیل ئەنێرچی
شایستەیی فرۆشی نەوت	۵.۱	۳	شایستەیی فرۆشی نەوت
کۆ	۵.۱	۳	کۆ

کۆی ئەو پارەییە لە سەرته و ھەرگراو بریتی بوو لە ۸.۱ ملیۆن دۆلار

۵ - کێلگەمی تەق تەق

کۆمپانیاکان لەم کێلگەمی نزیکەیی ۴ ملیۆن دۆلاریان و ھەرگرتوو. کۆمپانیای گەنیل ئەنێرچی خاوەن پشکی ۴۴٪ ی کێلگەمی تەق تەقە ی ۲,۴ ملیۆن دۆلاری و ھەکو شایستەیی مانگی ئایار و ھەرگرتوو و پشکی ۴۰٪ ھەزار دۆلاری لەبری شایستەیی دواکەوتووکان و ھەرگرتوو تەو، ھەرۆھە کۆمپانیای ئاداکیس پەترولیۆم پشکی ۳۶٪ ھەبە و پێیە بێت کۆمپانیاکە پشکی شایستەیی بۆ مانگی ئایار کردوو پشکی ۱,۳۳ ملیۆن دۆلار و شایستەیی دواخراویش دەبێت ۲۶۰ ھەزار دۆلار بوو پشکی.

بەرھەم لەم کێلگەمی بە ۷,۰۰۰ بەرمیل دابەزیو لە کاتی کدا لە چارەکی سێھەمی ۲۰۲۰ دا رۆژانە پشکی ۱۱,۲۶۰ بەرمیل بوو و اتە بەرێژەیی ۳۷٪ بەرھەم کەمی کردوو. بەرھەمی ئەم کێلگەمی لەسالی ۲۰۱۵ دا رۆژانە ۱۲۸ ھەزار بەرمیل بوو، بەلام بەھۆی ھاتنە ناو ھەوی ئاوێکی زۆر بۆ ناو ھەشارگە نەوتییە کە بەرھەمی زۆر کەمی کرد و بەرھەمی وامیش بەرھەمی لە کەم کردندا پشکی.

کێلگەمی تەق تەق - ئایار ۲۰۲۱			
جۆری داھات	گەنیل	بر/ ملیۆن دۆلار	جۆری داھات
شایستەیی فرۆشی نەوت	۲	۱.۳۳	شایستەیی فرۆشی نەوت
و ھەرگرتنەو شایستەیی دواخراو	۰.۴	۰.۲۷	و ھەرگرتنەو شایستەیی دواخراو
کۆ	۲.۴	۱.۶	کۆ

کۆی ئەو پارەییە لە تەق تەق و ھەرگراو بریتی بوو لە ۴ ملیۆن دۆلار

ئەو کێلگە و کۆمپانیایانە ی شایستەکانیان ڕانەگە یاندووھ:

۱- سەرسەنگ

لە کێلگە ی سەرسەنگ ھەریەک لە کۆمپانیاکانی ئیچ کە ی ئیپی HKN ئە مەریکی خاوەنی ۶۲٪ ی پشکەکانە و کۆمپانیای شاماران ی کە نەدی ۱۸٪ ی پشکەکان (کۆمپانیای شاماران ی کە نەدی لە کانوونی دووھمی ۲۰۲۱ ھوھ پشکاکانی تۆتالی فەرەنسی کریوھتەوھ، بە مەش شاماران لە ھەردوو کێلگە ی ئەتروش و سەرسەنگ خاوەن پشکە). زانیاری لە سەر شایستە ی دارایی مانگی نازار و نیسان و ئایاری ئەم دوو کۆمپانیایە مان لە بەردەست نییە.

روونین پە یوھندی بە ھەردوو کۆمپانیاکەوھ کرد بۆ زانیی شایستە و ھەرگراوھکانیان بە لام تا نامادە کردنی ئەم راپۆرتە و ھەلاممان دەست نە کەوتووھ. کۆمپانیای HKN بە شپۆھ ی و ھەرز ی راپۆرتی دارایی و چالاکیھەکانی بۆ دە کاتەوھ، چاوەرێ دە کرێت کۆمپانیای شاماران ھەروھک لە کێلگە ی ئەتروش بە شپۆھ یەکی بەردەوام چالاکی و راپۆرتەکانی بۆ دە کاتەوھ لە سەرسەنگیش بە ھەمانشپۆھ بەردەوامبێت .

کێلگە ی سەرسەنگ لە پارێزگای دھۆکە و ئاستی بەرھەمی لە کانوونی دووھمی ۲۰۲۱ دا رۆژانە بریتی بووھ لە ۳۱,۵۰۰ بەرمیل نەوت.

۲- ھەولێر

لە کێلگە ی ھەولێر و کۆمپانیای فۆرزا پیترولیۆم کاردە کات و پشکی ۶۵٪ لە کێلگە کە دا ھە یە، لە ئیستادا شایستەکانی بۆ مانگی نازار و نیسان و ئایاری ۲۰۲۱ ی ڕانەگە یاندووھ. ئاستی بەرھەمی ئەم کێلگە یە لە مانگی شوباتدا ۱۱,۱۰۰ بەرمیل بووھ لە رۆژیکدا بە لام لە مانگی نیساندا بۆ ۱۲,۶۰۰ بەرمیلی رۆژانە بەرزبووھتەوھ واتە رێژە ی ۱۰٪ ی بەرھەم زیاد ی کردووھ . زۆر جار ئەم کۆمپانیایە بە شپۆھ ی و ھەرز ی راپۆرتی چالاکیھەکان و شایستەکانی ڕادەگە یەنێت. لە ھەلامی روونیندا کۆمپانیای فۆرزا دە لێت بیریارە راپۆرتی چالاکیھەکانیان لە ۱۰ ی ئابی ۲۰۲۱ دا بۆ بکە نەوھ.

کۆمپانیای فۆرزا لە پینج مانگی تشرینی دووھمی ۲۰۲۰ دا لە ژێر ناوی Orex Petroleum دا کاری دە کرد و لە ۲۷ ی تشرینی دووھم ناوھەکی گۆری بۆ Forza Petroleum ئیستا لە ژێر ئەو ناوھدا کاردە کات. زانیاریھە نافرەمیھەکان باس لە ھوھ دە کەن کۆمپانیای کار بە شپۆکی زۆری پشکەکانی کۆمپانیای فۆرزا ی کریوھ و خاوەنداریتی دە کات، باس لە سەر و ۹۰٪ ی پشکەکان دە کرێت.

۳- خورمەلە

کۆمپانیای کار لە کێلگەمی خورمەلە کار دەکات و گریبەستی لە گەل وەزارەتی سامانە سروشتییەکان ھەبە بۆ پەرەپێدن لە کێلگەمەدا. جۆری گریبەستی ئەم کۆمپانیایە تائێستا رانەگەبەنراوە، بەلام ئەم کێلگەمی کارێ تێدا دەکات کێلگەمی ئەمادەبوو و لە بەرھەمدابوو کاتێک کۆمپانیاکە وەرێگرتوو. ئاستی بەرھەم لە کێلگەمی خورمەلە بە ۱۷۰ بۆ ۱۸۰ ھەزار بەرمیل نەوتی رۆژانە مەزەندە دەکرێت، نزیکە ۳۷٪ ی ھەموو بەرھەمی نەوتی کوردستانە. کۆمپانیاکە تائێستا ھیچ راپۆرتێکی لەسەر ئاستی بەرھەم و شایستە داراییەکانی بۆ نەکردوووە. رۆونبەن تائێستا ھیچ ھۆکارێکی پەيوەندی کردنی دەستتەوتوو بۆ پەيوەندیکردن بە کۆمپانیای کارەو بۆ دەستخستنی زانیاری و کۆمپانیاکەش ھیچ پێگەمی ئە لە کترۆنی نییە بۆ چالاکیەکانی.

ئەم کۆمپانیایە کۆمپانیایەکی خۆمالییە و کارکردنی لە بواری نەوتدا نوێ یە و لە گەل دامەزراندنی وەزارەتی سامانە سروشتییەکاندا کار ئاسانی بۆ کراوە، ئێستا بە یەکیکە لە گەورەترین کۆمپانیای ناوخییەکانی بواری وزە دادەنرێت لە ھەرێم.

کۆمپانیای کار ئێستا لە گەل کۆمپانیای رۆسنەفتی روسیدا خاوەندارێتی بۆری گواستەوہی ھەریمیش دەکات و پشکی ۴۰٪ ی ھەبە و کۆمپانیای روسییەکەش ۶۰٪ . کرپی گواستەوہی بەرمیلێک نەوت بەم بۆرییەدا لە ناو خاکی کوردستاندا بە پێی راپۆرتی دیلۆیت کە لە ۲۰۲۱/۶/۲۸ بۆلاوکراوەتەوہ ۴ دۆلار و ۸۶ سەنت بوو لە چارەکی چوارەمی سالی ۲۰۲۰ دا، لە کاتێکدا کرپی گواستەوہ و ئەمبارکردنی بەرمیلێک نەوت لە ناو خاکی تورکیادا ۱ دۆلار و ۲۸ سەنت بوو بەپێی ھەمان راپۆرت.

ھەرۆھە کۆمپانیای کار خاوەندارێتی گەورەترین پالۆگەمی ھەریمی کوردستانیش دەکات کە رۆژانە نزیکە ۲۵ ھەزار بەرمیل نەوت بۆ وەزارەتی سامانە سروشتییەکان دەپالۆیت بە نرخێک کە دوو ھیندەمی ئەو نرخەبە کە پالۆگەمە بۆ وەزارەتی نەوتی عێراقی دەپالۆیت!

۴- گەرمیان

ئەم کێلگەمی کەوتووہتە ناوچەمی گەرمیانەوہ ھەریەک لە کۆمپانیای گازپروم روسی و ویستیرن زاگروسی کەنەدی وەبەرھینانی تێدا دەکەن و ھەریەکە خاھنی ۴۰٪ ی پشکەکانن. رۆونبەن پەيوەندی بە ھەردوو کۆمپانیاکەوہ کردووہ بۆ دەستخستنی زانیاری نوێ بەلام بەداخەوہ تائەم ساتە ھیچ وەلامیکمان دەست نەکەوتووہ.

ئەم کێلگەمی ئێستا ئاستی بەرھەمی نزیکە ۳۳ ھەزار بەرمیلی رۆژانەبە جۆری نەوتی ئەم کێلگەمی نەوتی سۆک و شیرینە و API یەکەمی لە ۴۵ داہە.

بەھەمان شۆپەوی کۆمپانیای کار ئەو کۆمپانیایەنە ی کە لێرە کاردەکەن شایستە داراییەکانیان ڕانەگەیان دوو بەلام سالی چەند جریک زانیاری لەسەر چالاکى و ئاستى بەرھەمیان ڕادەگەيەن.

تائىستا چەند جارێک کێشە بۆ گواستەنەوێ نەوتى ئەم کێلگەيە دروست بوو، وەکو نەرەزایى لە لایەن شۆپێرى گواستەنەوێ نەوت و خەلکى ناوچەکەو.

کۆى بەرھەمى نەوتى ئەو کێلگەنەى کە شایستەى مانگی ئایاریان ڕانەگەیان دوو بەریتىيە لە ۲۱۹ ھەزار بەرمیل نەوت کە دەکاتە ۴۷% ی کۆى بەرھەمى ھەریم.

شایستەى دارایی ئەو کۆمپانیایەنە لەو پینچ کێلگەدا وەرگیراوە بەریتىيە لە ۱۶۳.۸۷ ملیۆن دۆلار .

پارەى دراو بە کۆمپانیا نەوتىيەکان (تەنھا ئەو انەى ڕانگەيەنراو) بۆ مانگی ئایار ۲۰۲۱		
#	کێلگە	برى پارەى وەرگىراو / ملیۆن دۆلار
۱	تاوکى	۸۱.۹
۲	شېخان	۳۵.۸
۳	ئەتروش	۳۳.۴۷
۴	سەرته	۸.۱
۵	تەق تەق	۴
۶	سەرسەنگ	؟
۷	ھەولێر	؟
۸	خورمەئە	؟
۹	گەرمیان	؟
#	کۆ	۱۶۳.۲۷

لەگەڵ داھەزىنى نرخى نەوتدا لە مانگی ئازارى ۲۰۲۰ دا حکومەتى ھەریمی کوردستان بە کۆمپانیا نەوتىيەکانى ڕانگەيان کە بەشۆپەوى مانگانە شایستە داراییەکانیان پى دەدات، لە وکاتەو تەو تاوھکو ئیستا ھەریم بەشۆپەيەکی بەردەوام ھەموو مانگیک و لەکاتى خۆیدا شایستەى کۆمپانیا نەوتىيەکان بەبى دواکەوتن دەدات. تا ئیستا چوارە (۱۴) مانگ لەسەر يەک شایستەکان وەرگىراو، دواترینیان شایستەى مانگی نىسانە. وەھەر لە مانگی ئازارى ۲۰۲۰ دا حکومەتى ھەریم بە کۆمپانیا نەوتىيەکانى ڕانگەيان شایستەى مانگەکانى تشرىنى دووھم و کانوونى يەکەم ۲۰۱۹ و کانوونى يەکەم و شوباتى ۲۰۲۰ دوا دەخات تا ئەوکاتەى نرخى نەوتى برىنت دەگاتە ۵۰ دۆلار.

کۆمپانیا نەوتىيەکان لە گەڵ شایستەى کانوونى دووھمى ۲۰۲۱ دا يەکەمین برى شایستە دواخراوھەکانیان وەرگرتەو و ئەم مانگەش بۆ جارى پینجەم شایستە دواخراوھەکانیان وەرگرت بەلام لەبرى ئەووى مانگانە شایستەکان وەرگرن ھەر ۶۰ رۆژ جارێک وەرى دەگرن و رێژەى وەرگرتنەوھەکش کەم کرایەو بەم شۆپەيە؛ کاتیک نرخى نەوتى برىنت لەسەروو ۵۰ دۆلارەوھە تەنھا رێژەى ۲۰% ی ئەو زیادەى نرخە دەدریئەو بەقەرزى کۆمپانیاکان لە کاتیکدا لە مانگەکانى پيشودا ئەم رێژەيە ۵۰% بوو. بەپى ئەم میکانیزمە نوێیە کۆمپانیاکان ماوھى وەرگرتنەوھى قەرزەکانیان درێژ دەبیئەو، پيشتر چاوھرىیان دەکرد تا کۆتایى سالى ۲۰۲۱ زۆرەى قەرزەکانیان وەرگرنەو بەلام ئیستا چاوھرى دەکەن لە چارەکی سیھەمى سالى ۲۰۲۲ دا قەرزەکانیان بە تەواوى وەرگرنەو.